

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 4/2003 rd

Berättelsen om regeringens åtgärder under år 2002

Till grundlagsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 6 maj 2003 berättelsen om regeringens åtgärder under år 2002 (B 4/2003 rd) till grundlagsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att jord- och skogsbruksutskottet ska lämna utlåtande i saken till grundlagsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- förstråd Jouko Paloniemi och veterinäröverinspektör Jaana Mikkola, jord- och skogsbruksministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Jord- och skogsbruksministeriet begränsar sitt utlåtande till sådana uttalanden i berättelsen som det föreslår skall strykas.

Detaljerade överväganden

Djurskyddslag

(RP 36/1995 rd, jord- och skogsbruksutskottet)

1) Riksdagen förutsatte den 5 mars 1996 att jord- och skogsbruksministeriet noga ger akt på de förändringar som sker inom farmuppfödningen av pälsdjur och om det behövs utarbetar författningsändringar.

2) Riksdagen förutsatte att det vid verkställigheten av den nya djurskyddslagen utfärdas förbud mot att hålla värphöns för äggproduktion

i burar räknat från den 1 januari 2005, om inte praxis i EU eller de nordiska länderna talar för en längre övergångstid. För den händelse att EU:s regelverk förbjuder hönsgårdar med burar tidigare, bör man förfara så också i Finland. Investeringsstöden bör sättas in så att de främjar alternativa produktionsmetoder.

3) Riksdagen förutsatte att jord- och skogsbruksministeriet tillställer jord- och skogsbruksutskottet en utredning om användningen av mikrochips vid märkning och identifiering av djur och de olägenheter som detta eventuellt är förknippat med innan en förordning utfärdas.

4) Riksdagen förutsatte att regeringen utreder hurudan författningsgrund anordnande av tillsyn med hjälp av en egenkontrollplan i samband med hållande av produktionsdjur i större djurhållningsenheter kräver och vilka konsekvenser den kan få samt förelägger riksdagen sitt förslag om författningsnivån det kräver.

Ställningstagande

1) I en utredning till utskottet konstateras att jord- och skogsbruksministeriet i ett beslut som trädde i kraft den 1 september 1999 ställer detaljerade krav på pälsdjurens välbefinnande. Beslutet innehåller också bestämmelser om djurskyddskraven vid pälsdjurshållning antagna genom Europarådets konvention om skyddande av produktionsdjur. Sedan 2000 har man genom årliga inspektioner på 5—10 % av pälsfarmarna i landet kontrollerat hur djurskyddskraven följts för pälsdjurens vidkommande. Vid behov har djurskyddsmyndigheterna tillgripit åtgärder enligt djurskyddslagen för att uppnå den nivå som lagstiftningen förutsätter. Ett motsvarande antal inspektioner ska utföras även i fortsättningen. Kommissionen har också för avsikt att så småningom lägga fram ett förslag till ett nytt direktiv om pälsdjurshållning. — Utskottet anser att uttalandet kan strykas ur berättelsen men betonar att övervägandena i utlåtandet bör beaktas framöver.

2) Av berättelsen framgår att djurskyddsförordningen har ändrats så att höns som värper ägg avsedda som livsmedel inte efter den 1 januari 2012 får hållas i icke-inredda burar och att nya icke-inredda burar inte får tas i bruk efter den 1 januari 2003. Enligt erhållen utredning betyder detta i praktiken att från och med år 2012 bör värpande höns hållas antingen i golvhönshus eller i en sådan inredd bur där hönsen kan sitta på lämpliga sittpinnar, värpa i rede samt picka och sprätta strö och där arean är minst 750 cm² per höna i stället för 550 cm². Investeringsstöd har också riktats till sådana projekt som främjar alternativa former av djurhållning. — Utskottet anser att uttalandet kan strykas ur berättelsen men poängterar att övervägandena i uttalandet bör beaktas framöver.

3) Av berättelsen framgår att jord- och skogsbruksministeriet lämnade den 27 maj 1996 jord- och skogsbruksutskottet en utredning om inoperering av mikrochips och eventuella skadeverkningar som detta kan medföra. I 23 § djurskyddsförordningen av den 7 juni 1996 finns bestämmelser om de åtgärder på djur som är tillåtna. Bland dessa åtgärder finns märkning av djur

med hjälp av ett mikrochips i en situation där operationen utförs av en kompetent person. — Utskottet anser att uttalandet kan strykas.

4) I berättelsen konstateras att jord- och skogsbruksministeriet 1999 tillsatte en arbetsgrupp med uppgift att utreda om det var möjligt att skapa ett nationellt hälsovårdssystem. Arbetsgruppen föreslog i sitt betänkande att ärenden med anknytning till djurens välbefinnande skall inkluderas i det nya rikstäckande hälsovårdssystemet. Det har också kommit till utskottets kännedom att detta frivilliga system som syftar till att förebygga djursjukdomar, främja djurens välbefinnande och minska användningen av läkemedel baserar sig på ett hälsovårdsavtal mellan gård och veterinär. I samband med hälsovårdsbesöken går producenten och veterinären tillsammans systematiskt igenom allt som har att göra med djurens hälsa och välbefinnande på gården. Genom rådgivning i hälsovårdsfrågor får producenten information om hur olika produktionsfaktorer ska bevakas och utvecklas. Projektet genomförs som ett samarbete mellan näringen och myndigheterna. Det finns redan nationella krav på de viktigaste produktionsinriktningarna och i svinhushållningen har man kommit så långt att ett informationssystem har satts upp för att stödja projektet. Veterinärernas hälsovårdsutbildning har påbörjats och planerna för utbildning för producenterna ska vara klara i år. Målet är att ett enhetligt, standardiserat hälsovårdssystem som omfattar hela landet ska finnas i hela landet 2006. Detta innebär att egenkontrollen av djurens välbefinnande genomförs genom ett nationellt hälsovårdssystem. — Utskottet anser att uttalandet kan strykas men betonar att systemet bör skapas inom ramen för ovan nämnda tidtabell.

Skogslagen och lagen om finansiering av hållbart skogsbruk

(RP 63/1996 rd, jord- och skogsbruksutskottet)

1) Riksdagen förutsatte den 3 december 1996 att regeringen vidtar åtgärder för att upphäva skogslagen av 1886.

2) Riksdagen förutsatte att regeringen ger akt på verkställigheten av bestämmelserna om skogsförnyelse i skogslagstiftningen och vid behov vidtar åtgärder för att utveckla lagstiftningen för att eventuella missförhållanden vid förnyelserna ska kunna elimineras.

3) Riksdagen förutsatte att de särskilt viktiga livsmiljöer som avses i 10 § skogslagen kartläggs utan dröjsmål så fort lagen har trätt i kraft och att definitionerna på dessa livsmiljöer noga följer motiven i propositionen.

4) Riksdagen förutsatte att förfarandet med undantagslov enligt 11 § skogslagen inte leder till att stödåtgärder enligt 19 § lagen om finansiering av hållbart skogsbruk åsidosätts och skogsnaturens mångfald därigenom kommer i riskzonen.

5) Riksdagen förutsatte att regeringen följer hur bestämmelserna om finansiering av åtgärderna för ett hållbart skogsbruk verkställs och vid behov vidtar åtgärder för att förbättra lagstiftningen, så att eventuella missförhållanden kan undanröjas. För att en miniminivå på planeringen och genomförandet av skogsbruksåtgärder ska uppfyllas och skogsarbetena tjäna sitt syfte förutsatte riksdagen dessutom att bestämmelser och anvisningar på lägre nivå angående finansieringen av arbetena bereds med särskild hänsyn till att kvalitets-, resurshushållnings- och miljöaspekter beaktas i planeringen och genomförandet av skogsbruksåtgärder.

6) Riksdagen förutsatte att Kemi, Keminmaa, Simo, Tervola och Torneå kommuner placeras i samma zon som de övriga kommunerna i Lapplands län i zonindelningen enligt 9 § lagen om finansiering av hållbart skogsbruk. Kommunerna i norra Kajanaland samt Keitele kommun bör placeras i andra zonen.

7) Riksdagen förutsatte att statsbudgeten utarbetas med hänsyn till att det behövs tillräckliga anslag för åtgärder som avses i skogslagstiftningen.

8) Riksdagen förutsatte att beslut som påverkar skogscentralernas personalresurser fattas med hänsyn till att den reviderade lagstiftningen ger centralerna nya och fler uppgifter.

9) Riksdagen förutsatte att verkställigheten av skogslagstiftningen styrs och själva lagstiftningen verkställs med särskild hänsyn till att skogs-, miljö- och arbetskraftsmyndigheterna måste samarbeta med varandra.

Ställningstagande

1) Av berättelsen framgår att 2 kap. i skogslagen av 1886 har upphävts genom lag 693/2000. Det finns endast enstaka paragrafer kvar av 1886 års skogslag och de gäller andra saker än bestämmelserna i skogslagen (1093/1996). I skogslagen av 1886 finns bl.a. principiella bestämmelser om statens skogsmarker. De bestämmelser som inte har upphävts gäller andra saker än skogslagens bestämmelser (1093/1996). — Utskottet anser att uttalandet kan strykas men poängterar att skogslagen från 1886 bör upphävas snarast möjligt.

3) Enligt en utredning till utskottet blir fältarbetet kring kartläggningen av speciellt viktiga livsmiljöer i privata skogar klart under år 2003 med undantag av områden i norra Österbotten och övre Lappland. Av berättelsen framgår att propositionsmotiven har följts noggrant i definitionen av livsmiljöer. — Utskottet anser att uttalandet kan strykas men vill framhålla att kartläggningen bör slutföras utan dröjsmål.

4) Enligt en utredning till utskottet har förfarandet med undantagslov enligt skogslagens 11 § tillämpats betydligt mer sällan än miljöstöd har beviljats för skogsbruket. År 2002 beviljades miljöstöd i 251 fall till ett sammanlagt belopp på 1,7 miljoner euro. Statsrådet fattade den 23 oktober 2002 ett principbeslut om tryggnad av mångfalden i skogarna i södra Finland, västra delen av Uleåborgs län och sydvästra delen av Lapplands län. I principbeslutet konstateras att de medel som blir över från kartläggningen av speciellt viktiga livsmiljöer ska överföras till miljöstödet till fullt belopp när kartläggningen är slutförd. — Utskottet anser att uttalandet kan strykas men betonar att principen i uttalandet ska beaktas även framöver.

5) Av berättelsen framgår att såväl lagen som författningen om finansiering av hållbart skogsbruk ändrades 1997 för att målet i uttalandet

skall uppnås. Ändringarna gör vården av ungskog och tillvaratagandet av energivirke smidigare. Dessutom minskar ändringarna administreringen av andra arbeten. Som grund för finansieringsbesluten och för uppföljning av verksamheten färdigställdes 1998 ett kvalitetssystem för skogscentralerna som omfattar kvalitets-, lönsamhets- och miljöeffekter i anslutning till planeringen och verkställandet. Jord- och skogsbruksministeriets föreskrifter om vården av ungskog ändrades 1999 så att de krav som ställs på arbetet och avgiftsgrunderna bättre motsvarar aktörernas krav och underlättar administreringen. Statsrådets förordning om ändring av förordningen om finansiering av hållbart skogsbruk trädde i kraft den 1 januari 2001. I förordningen höjdes statsstödet för skogsförnyelse speciellt i norra Finland samt skiljdes finansieringen av grundlig förbättring av vägar från finansieringen av byggande av nya vägar. Lagen om ändring av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk trädde i kraft den 15 maj 2001. Lagen möjliggör finansiering av vård av ungskog och tillvaratagande av energivirke som genomförs som selsättningsarbete med medel avsatta för tryggnad av virkesproduktionens uthållighet. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om finansiering av sådan planering som görs med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk och av sådana arbeten som utförs för tryggnad av virkesproduktionens uthållighet trädde i kraft den 1 januari 2002. I förordningen ändrades den nedre gränsen för vård av plantbestånd som anses särskilt svår, så att finansieringen av arbetena med hjälp av statsstöd främjar genomförandet av dem. — Utskottet anser att uttalandet kan strykas men poängterar att de ställningstaganden som framgår av uttalandet bör beaktas även framöver.

6) Regeringen uppger att man i förordningen om finansiering av hållbart skogsbruk av den 30 december 1996 har beaktat riksdagens uttalande i fråga om stödzoner utom när det gäller Keitele kommun som har placerats i första stödzonen liksom Pielavesi kommun. De kommuner som utifrån sina förutsättningar att idka skogsbruk motsvarar Keitele kommun har placerats i första

stödzonen. — Utskottet anser att uttalandet kan strykas.

9) Berättelsen innehåller information om åtgärder som hänför sig till uttalandet. I en utredning till utskottet framhålls hur viktigt statsrådets principbeslut (Handlingsprogram för tryggnad av skogarnas mångfald i södra Finland, västra delen av Uleåborgs län och sydvästra Lappland) av den 23 oktober 2002 är med tanke på ökat samarbete mellan myndigheterna. — Utskottet anser att uttalandet kan strykas men framhåller att speciell uppmärksamhet bör fästas vid samarbetet även framöver.

Skogsvårdsföreningarnas verksamhet inom virkeshandel

(RP 171/1997 rd, jord- och skogsbruksutskottet)

1) Riksdagen förutsatte den 16 juni 1998 att regeringen följer tillämpningen och effekterna av bestämmelserna om skogsvårdsföreningarnas verksamhet inom virkeshandeln, i synnerhet beträffande energivirket och det virke som levereras till småföretag och vid behov vidtar åtgärder för att ändra bestämmelserna.

2) Riksdagen förutsatte att det vid verkställandet av lagens bestämmelser om virkeshandel anses förslå att skogsvårdsföreningarna har en skriftlig fullmakt då äganderätten till en virkespost övergår till virkesköparen.

Ställningstagande

1) och 2) Enligt en utredning till utskottet har det så vitt man vet inte uppstått störningar i skogsvårdsföreningarnas verksamhet inom virkeshandeln. För att göra myndighetstillsynen av föreningarna enhetligare har en tillsynsmodell för verksamhet inom virkeshandeln utvecklats. — Utskottet anser att uttalandena kan strykas.

Sammanfattning

Utskottet konstaterar att följande uttalanden kan strykas i berättelsen:

— Djurskyddslag (RP 36/1995 rd, jord- och skogsbruksutskottet); alla uttalanden.

— Skogslagen och lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (RP 63/1996 rd, jord- och skogsbruksutskottet); uttalanden 1, 3—6 och 9.

— Skogsvårdsföreningarnas verksamhet inom virkeshandel (RP 171/1997 rd, jord- och skogsbruksutskottet); båda uttalandena.

Utlåtande

Jord- och skogsbruksutskottet föreslår

att grundlagsutskottet beaktar det som sägs ovan när betänkandet utarbetas.

Helsingfors den 16 september 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Sirkka-Liisa Anttila /cent

vordf. Harry Wallin /sd

medl. Nils-Anders Granvik /sv

Pertti Hemmilä /saml

Matti Kauppila /vänst

Esko Kiviranta /cent

Katri Komi /cent

Risto Kuisma /sd

Lauri Kähkönen /sd

Esa Lahtela /sd

Minna Lintonen /sd

Eero Lämsä /cent

Reijo Paaajanen /saml

Erkki Pulliainen /gröna

Kimmo Tiilikainen /cent

Pekka Vilkuna /cent (delvis)

Lasse Virén /saml

ers. Unto Valpas /vänst (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.

AVVIKANDE MENING

I jord- och skogsbruksutskottets utlåtande om regeringens åtgärdsberättelse från år 2002 som lämnades till grundlagsutskottet föreslogs att vissa utlåtanden stryks. Motiveringarna var sådana att jag inte kan godkänna denna politik och förhastade slutsatser. Inte en enda gång på 16,5 år har någon ens föreslagit någonting liknande. Detta var också orsaken till att det behövdes en omröstning i utskottet.

Jag vill som min egen åsikt framhäva att man inte borde ha föreslagit att följande utlåtanden stryks. Det är rentav obegripligt att man ens föreslår att utlåtanden som har principiell betydelse och är högaktuella ska strykas. Samtidigt fogas i motiveringarna en mening enligt vilken samma principer ändå bör följas.

Djurskyddslag

1) Utlåtandet borde ha stått kvar, eftersom EU-direktivet som behandlar just denna fråga ska träda i kraft. Det utlåtande som riksdagen en-

hälligt godkänt borde ha legat som grund för lagen.

2) Lagstiftningsprocessen pågår ännu. Arbetsgruppen har nyligen lämnat sitt förslag. Också här borde riksdagens enhälligt godkända förslag ha legat som grund i denna politiskt känsliga fråga.

4) Också detta utlåtande borde ha stått kvar. Det konstateras redan i ministeriets motiveringar att den rätta tidpunkten för att stryka utlåtandet infaller först efter år 2006.

Skogslagen

3) Utlåtandet borde ha stått kvar, eftersom det föreliggande kartläggningsarbetet enligt ministeriets utredning inte är slutfört.

4) Utlåtandet borde ha stått kvar som principiellt viktigt och starkt styrande.

5) Utlåtandet borde ha stått kvar på samma grunder som utlåtande 4).

Helsingfors den 16 september 2003

Erkki Pulliainen /gröna